

Versenyszabályzat

A verseny célja a diákok anyanyelvi és irodalmi műveltségének gyarapítása; a vetélkedő elvárásrendszerében alapvető követelmény a három korosztálynak megfelelő anyanyelvi műveltség, kreativitás, beszédkészség és a két nagyobb korosztály esetében a magyar irodalomban, történelemben való tájékozottság. A nyelvi kérdések, feladatok kötődhetnek a verseny helyszínéhez, illetve valamely időszerű irodalmi, történelmi évfordulóhoz, de ez a tematika nem igényel kötelező bibliográfia alapján történő, külön felkészülést, hanem az anyanyelvi műveltséget mérő játékok, feladatok helyes megoldásából kerekedik ki, és a verseny kerete, zene, vetítés, képek, játékvezetői magyarázat teremti meg a sajátos hangulatát.

A vetélkedőt három kategóriában szervezzük: kisiskolások, általános iskolások és középiskolások számára.

Helyszín: Sepsiszentgyörgy.

A versenyt a Magyar Nyelv Napjai keretében az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége (AESZ), a Napsugár gyermeklap, a Kovászna Megyei Tanfelügyelőség, a rendezvény helyszínét biztosító sepsiszentgyörgyi Puskás Tivadar Szakközépiskola szervezi, a szaktanfelügyelők és/vagy a módszertani körfelelősök, valamint az erre vállalkozó magyartanárok és tanítók segítségével.

A verseny lebonyolítása:

A megmérettetés elsődleges színtere az a tanintézmény, amelyben a versenyzők tanulmányaikat végzik. Itt rendezik meg az iskolai fordulót. A továbbjutó csapatok számára indokolt esetben a megyei tanfelügyelőségek megszervezik a megyei selejtezőt.

A IV. osztályosok a Napsugár gyermeklap hét lapszámában (2022. szeptember–2023. március) közölt anyanyelvi feladatok megoldásával gyűjthetik össze az országos döntőn való részvételhez szükséges pontszámot. Azokban a megyékben (Bihar, Hargita, Kolozs, Kovászna, Maros, Szatmár, Szilágy), ahol szerveznek anyanyelvi csapatversenyt, e verseny eredményét és a Napsugár-játék pontszámát összesítve dől el, hogy kik a továbbjutók.

Az általános iskolás és középiskolás csapatoknak adott határidőig, megadott témára egy pályamunkát kell elkészíteniük. Ezek értékelése alapján dönt az iskolai szakasz, vagy a megyei szakasz zsűrije a csapatok továbbjutásáról.

Az iskolai, megyei válogatást 2022. november és 2023. április 10. között kell megszervezni.

Az országos vetélkedőn a IV–XII. osztályosok kategóriánként egy-egy csapattal vehetnek részt Arad, Bákó, Beszterce-Naszód, Bihar, Brassó, Fehér, Hargita, Hunyad, Kolozs, Kovászna, Máramaros, Maros, Szatmár, Szeben, Szilágy, Temes megyéből, valamint Bukarestből. A csapatok összetétele: az országos döntőre küldött csapat 3 tagból áll.

Az egyes megyékben fennmaradt helyek az érdeklődés függvényében visszaoszthatók.

Az országos döntőre továbbjutók adatait (név, személyi szám – CNP –, osztály, iskola, helység, megye, felkészítő tanár neve, pontszám), a kísérőtanár adatait a megyei szervezők 2023. április 15-ig az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége (AESZ) irodájába (cím: aesziroda@gmail.com) küldik el.

A IV. osztályosok megyei versenyének időpontjáról a szaktanfelügyelőknek 2023. március 20-áig kell tájékoztatniuk a Napsugár szerkesztőségét (naps.sziv@napsugar.ro). Ugyanerre a címre kérjük elküldeni az országos döntőre továbbjutók adatait (név, személyi szám – CNP –, osztály, iskola, helység, megye), valamint a felkészítő-kísérő tanító adatait is.

Az országos vetélkedőre továbbjutók névsorát 2023. április 20-án tesszük közzé.

Az országos döntő helyszíne: Sepsiszentgyörgy. Időpontja: 2023. május 12–14.

Tematika:

A IV. osztályosok versenyének témája:

Szemében mesterségem most is nagy szálka még... Mesterségek Petőfi Sándor verseiben

Ez a téma csupán a feladatok keretét képezi, hangulatát adja majd meg, a csapatoknak természetesen nem Petőfi költészetéből kell készülniük, hanem a szokásos anyanyelvi játékokat gyakorolniuk, hogy korukhoz mértén legyen gazdag a szókincsük, ismerjenek sok közmondást, szólást, rokon értelmű szót, kifejezést, írjanak minél helyesebben, olvassanak folyékonyan és kifejezően, szeressenek és tudjanak alkotó módon gondolkodni, véleményüket megfogalmazni, csapatban játszani.

A verseny forgatókönyve 5 írásbeli nyelvi játékot, 1 olvasási, 1 szövegalkotási próbát, valamint egy otthon előkészített és a versenyen bemutatott jelenetet tartalmaz majd. Ez utóbbi egy népművészeti tárgy, népviselet vagy népszokás bemutatása lehet szóval, énekkel, mozgással.

Ajánlott könyvészet a IV. osztály számára:

- A Napsugár gyermeklap Szólj, szám! rovata 2008-tól 2023-ig
- Szép „szerével”. A Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő 2001 és 2010 között lezajlott tíz országos döntőjének feladatsora, Napsugár Kiadó, Kolozsvár, 2016
- Szólj, szám! A Napsugár gyermeklap anyanyelvi feladatai 1998 októberétől 2007 decemberéig, Napsugár Kiadó, Kolozsvár, 2014

Az általános iskolások (V–VIII.) és a középiskolások (IX–XII.) versenyének témája: Hagyományos népi mesterségek

A hagyományos népi mesterségek, mesterségnevek, a hozzájuk kapcsolódó szólások-közmondások ismeretét várjuk el a versenyzőktől.

Bemutató:

A csapatok a versenyre egy 3-5 perces bemutatót készítenek egy olyan népi mesterségről, amely Petőfi költészetében valamilyen formában megjelenik. A bemutató formája szabadon választható (a csapat által hozott hagyományos régi eszköz, tárgy bemutatásától, vlogon keresztül a PPT-bemutatóig bármi lehet). Fontos megjelölni, hogy az adott mesterség Petőfi költészetében pontosan hol jelenik meg. A bemutatóra a versenyen kerül sor.

A versenyzőknek a témában való jártasságuk mellett bizonyítaniuk kell nyelvi kreativitásukat, írásbeli és szóbeli kifejezőképességüket, korosztályuknak megfelelő anyanyelvi műveltségüket.

A feladatok között lesznek majd Petőfihez kapcsolódó nyelvi játékos kérdések is, hiszen idén emlékezünk Petőfi születésének 200. évfordulójára.

Könyvészet:

Népi mesterségek listája – Wikipedia

Forgács Tamás: Magyar szólások és közmondások szótára, Tinta Könyvkiadó, Budapest.

Petőfi Sándor tájképei és életképei. <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarIrodalom-magyar-irodalomtortenet-1/magyar-irodalomtortenet-pinter-jeno-5116/6-a-magyar-irodalom-a-xix-szazad-masodik-harmadaban-1C05/petofi-sandor-1E30/petofi-sandor-tajkepei-es-eletkepei-1E90/>

Nyelvi játékokkal kapcsolatos ajánlott könyvészet:

Forgács Róbert 2010. *Anya-nyelv-csavar*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

Forgács Róbert 2012. *Anya-nyelv-ész*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

Szőcsné Antal Irén 2016. *Anya-nyelv-búvár*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

A tematikához kapcsolódó szóbeli és írásbeli feladatok (korcsoportnak megfelelően): helyesírás; helyes ejtés, beszédművelés; nyelvhelyesség általában; szókincsfejlesztés, szólások, közmondások; nyelvtörténet; leíró nyelvtani ismeretek; olvasottság; nyelvi találékonyság, játékos szóalkotás; fogalmazókészség.